

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri. Datum naslednjega dne ter stane mesečno po pošti K 20.—, za izdajstvo K 40.—, dostavljen na dom K 22.—, prejel v upravi K 20.—, izdajati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

izica liceja

TABOR

UREDNISTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. Št. poslovalnice za eno šte. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vira. — Kopiral se ne vratajo.

Leto: III.

Maribor, torek 7. marca 1922.

Številka: 54.

Velik demokratski shod v Ptuj.

Narodni poslanec dr. Kukovec pred ljudstvom. Težka obtožba razcepjenosti naprednih elementov.

Ptuj, 5. marca 1922.

Danes se je vršil tu v dvorani Narodnega doma velik shod Demokratske stranke, posečen od pristašev vseh strank. Dvorana je bila nabito polna in mnogi so odhajali, ker niso našli več prostora. Shod pomeni krepko utrditev demokratske ideje v Ptuj in okolici in stvarno obsodbo demagogov nasprotnih strank, ki so že tudi ptujske demokrate obsodbi na smrt. Dejstva kažejo nasprotno.

Shod je otvoril in vodil predsednik krajevene organizacije demokratske stranke dr. Tone Gosak.

Prvi je govoril g. dr. Albert Kramer obširno in z globoko stvarnostjo o vseh perečih in aktualnih gospodarskih vprašanjih, o vprašanju druginje in valute, o uradniškem vprašanju itd. K njegovemu velezanimivemu govoru se še povrnemo. Žel je za svoja izvajanja bur-
go pohvalo.

Za njim je govoril narodni poslanec g. dr. Kukovec, ki je obravnaval tri vprašanja: koncentracijo narodnih in naprednih strank, nove smernice v gospodarski politiki in končno naše naloge v samoupravah. Govor objavimo v celoti.

Zborovalci so nato sprejeli sledeče

RESOLUCIJE:

I.

Zborovalci, zbrani na demokratskem shodu dne 5. marca 1922, v Ptuj, pozdravljajo delovanje g. poslanca dr. Kukovec, ki ima za namen doseči koncentracijo vseh narodnih in naprednih strank. Želimo, da stranke najdejo na vsak način plakatiformo, da delujejo za skupne cilje.

II.

V gospodarskem oziru smatramo kot najvažnejšo nalogo posvečevanje kme-

Za nove smernice v našem političnem delu!

Govor nar. poslanca dr. V. Kukovca na ptujskem demokratskem shodu.

Proti razdiralcem narodnega edinstva.

Za vsako delo, zato tudi za politično delo, je potrebno, imeti pred vsem jasne pojme o položaju, v katerem se nahajamo. Drugi korak je borba za zmago tega, kar se nam zdi, da je dobro, in borba proti temu, kar nam je kvarno. Na potu napredka. Edino v tem je namenjenih shodov, ki jih prirejam, odkar sem svobodno službe, ktero sem v upravi države opravljal zadnja leta.

Slovenci smo bili zmiraj v duhu duše užaljeni, če se nam je v dunajskem parlamentu očitala nižja kultura. Šele ob času propadanja Avstrije peli so nam na Dunaju slavo, da smo Slovenci na visoki stopnji kulture, dočim je naše srbska kultura daleč zadaj za našo. Tudi to hvalo lažnjih prijateljev smo odločno odklanjali in verovali smo le v veliko kulturo in plemenito dušo enotnega jugoslovanskega naroda. Nikdo ni takrat sanjal, da bode v narodni skupščini v Beogradu treba še enkrat zavrniti Srbu jednako kulturno baharijo slovenskega poslanca. Govornik radikalne stranke v razpravi o dvanaestih Uzunović je pred 14 dnevi v narodni skupščini s trpko kritiko moral zavrniti govor vodje slovenskih klerikalcev dr. Gosarja o različnosti slovenskega in srbsko-hrvaškega jezika in različnosti kulture. Če je gospod Gosar čutil potrebo za tak-

tijstva in obrtnosti. Stranka naj se za to potrdi posebno v samoupravnih telesih, ki se sedaj ustvarjajo.

III.

Izražamo skrajno nevoljo ter dvigamo najostrejši protest, da je zdravstveni odsek za Slovenijo brez našega predhodnega obveščenja in brez iskanja izvanrednih kreditov izdal odlok o uklinjenju nekaterih bolnic v Sloveniji, med njimi tudi ptujske. Mi tega prenačelnega odloka ne vzamemo na znanje. Naša bolnica mora z ozirom na neobhodno potrebo brezpogojno delovati naprej. Izražamo nujno zahtevo, da pokrajinski zdravstveni odsek najde potrebne izvanredne kredite ter razdeli razpoložljivi kapital sorazmerno na vse bolnice cele Slovenije, da morejo iste četudi skromno in v zmanjšanem obsegu izhajati, dokler jim redni državni budget ne nudi sredstev za popolni razmah. V švrho izvedbe teh korakov naj se takoj vpočličejo zastopniki prizadetih okrajev in drugi odločilni faktorji.

IV.

V kulturnem oziru želimo, da stranka poskrbi za dovoljne postavke v proračunu, da se nam ne samo nobena naša dosedanja kulturna pridobitev ne odvzame, temveč da se zagotovi poln kulturni razmah našega prebivalstva.

V debati so se javili še k besedi gg. dr. Jurčeta, ki je ostro ožigosal postopanje pokrajinske vlade v Ljubljani glede bolnic, dr. Fermeve v isti zadevi, Zamuda glede postopanja z vojaki in župan Podgoršek z Brega v zadevi druginje in petdinarskih novčanec.

Resolucije II-IV, so bile sprejete soglasno, prva pa brez glasov navzočih socialistov.

šna izvajanja, pravi Uzunović, moram pač razumeti stvar le tako, da je Gosarjeva kultura ona, ki je višja nego ktera druga v državi. Kdor pozna Srbo, kako je ponosen na to, kar je ta narod trpel in storil za svojo in našo svobodo, bo izprevidel, kake posledice mora imeti za celo slovensko pleme taka ošabna politika slovenskih poslancev, ki ne upajo govoriti o raznih verah, ampak kulturni. Glede govora klerikalca Sušitka, ki je podžigal v Makedoniji požar zoper srbstvo, izjavil je isti Uzunović, da bi takega govora ne smel govoriti niti Nikola Pašić, ne da bi riskiral, da ga narod izžene iz govornice.

Te dni čitamo o mogočnem gibanju Hrvatov v Dalmaciji zoper izdajalski memorandum Radica, ki naš skupni narod toži pred tuje, mesto da bi vršil kritiko domačih razmer kot izvoljeni poslanec v narodni skupščini. Tudi mi vsi Slovenci, ki se priznavamo k narodnemu edinstvu, moramo začeti trebiti brez ustiljevanja plevel, ki skuša zadušiti naše mlado državno življenje, to je klerikalno in kakoršnokoli hujskanje zoper sveti evangelij narodnega edinstva.

Skrajni čas je, da demokratske organizacije začnejo neizprosno ofenzivo zoper tako politiko. Naša potrpežljivost nasproti hujskačem v tem vprašanju se kaže v svojih posledicah že v tem, da

Odlikovanje našega skladatelja Rista Savina v Žalcu.

Zalec, 6. marca. Včeraj dopoldne je bil na svečan način odlikovan naš domačin, skladatelj Risto Savin z redom Sv. Save. V občinski dvorani so se zbrali zastopniki občine in vseh društev. Celjski okrajni glavar dr. Zužek je imel slavnostni govor, v katerem je povdarjal velike zasluge Rista Savina na polju glasbe, ki jih priznava ne le domovina, ampak tudi inozemstvo, nakar mu je predal visoko odlikovanje. Risto Savin se mu je v toplih in pristrčnih besedah zahvalil ter ga prosil, naj sporoči Nj. Vel. kralju njegovo najiskrenejšo zahvalo. Nato je pozdravil odlikovanca žalski župan g. Vinko Vabič ter mu čestital v imenu občine in tržanov. V imenu Sokola mu je čestital starosta

brat Vilko Kuček. Gospodična Hodnikova je predala odlikovancu krasen šopek. Ravnatelj meščanske šole je predal Savinu umetniško izvedeno spomenico, na kateri so se podpisali vsi navzoči. Zvečer se je vršil v slavnostni dvorani banket, na katerem je govoril župan g. Vinko Vabič ter pozdravil slavljenca, kot velikega sina matere Slovenije, na katerega je ponosna vsa domovina. G. Rajko Vrečer je podal kratek življenjepis slavljenca, nakar je kapelnik g. Balatka iz Ljubljane prednašal na glasovirju par Savinovihi skladb. Kvartet „Primorje“ iz Ljubljane je zapel več krasnih pesmic. V pozni večerni uri je bila vsestranska uspeha prireditev zaključena.

Položaj na Reki.

Zanella se odpovedal aktivnemu političnemu delu. — Fašisti proglašili združitev Reke z Italijo. — Italijanski ministrski svet sklenil posredovanje. Zanellisti se pripravljajo na protinapad.

TIP Bakar, 5. marca. Fašistovski svet je po triurnem posvetovanju poslal revolucionarni odbor za narodno dozdajnega zastopnika Italije za Reko, obrambo je včeraj prisilil Zanello, da je podpisal izjavo, s katero izroča vso oblast nad Reko komiteju za narodno obrambo in se odreka vsem političnim aspiracijam na Reki. Nato so fašisti izdali proklamacijo, podpisano od predsedniku komiteja za narodno obrambo, Attilija Prodana, v kateri proglašajo večno in neločljivo združenje Reke z italijanskim kraljestvom.

DKU Rim, 4. marca. Kakor javljajo listi, bo reška nacionalistična provizorna vlada mesto takoj izročila italijanski upravi.

DKU Rim, 4. marca. Ministrski

DKU Rim, 4. marca. „Idea Nazionale“ poroča: Pristaši Zanelle pripravljajo v neki sosedni občini protinapad za zopetno osvojitve Reke. Kakor poroča „Giornale d' Italia“, je sprejel minister za zunanje zadeve Schanzer, fašistovski poslanec, ki so mu obljubili, da bodo na reške legijonarje pomirjevalno vplivali. Odposlanci so odšli na Reko.

Dogodki na Reki in naša vlada.

Beograd, 6. marca. Včeraj dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Minister za zunanje zadeve Ninčić je poročal o dogodkih na Reki. Vlada je sklenila, poslati noto na antanto in male antanto.

ZM Zagreb, 6. marca. Danes ob 11. uri dopoldne je imela akademska omladina na vsučilišču zborovanje, na katerem se je sklenilo, da se odpošlje Nj. Vel. kralju Aleksandru prošnja za pomiloščenje Alijagića.

—o—

Vladna kriza na Poljskem.

DKU. Varšava 5. marca. Vsled boja ki so ga pričeli poljski nacionalisti proti Ponikowskega radi Vile, je vlada sporočila maršalu Pilsudskemu svojo demisijsko. Pilsudski je demisijsko sprejel.

—o—

Protiblokaški shod v Sarajevu.

ZM. Sarajevo, 6. marca: Včeraj dopoldne se je vršil v Sarajevu velik ljudski shod, na katerem se je protestiralo proti znanemu blokaškemu memorandumu. Policija je preprečila izgrede, ki so bili v glavnem naperjeni proti „Hrvatski slogi“.

—o—

Smrtna obsodba atentatorja Alijagića potrjena.

ZM Zagreb, 5. marca. Ministrski svet je odklonil prošnjo za pomiloščenje atentatorja Alijagića ter potrdil smrtno obsodbo. Sodba se bo jutri ob 7. uri zjutraj na tukajšnjem sodišču razglasila ter dne 8. t. m. ob 6. uri zjutraj na dvoršču kaznilnice izvršila.

Nemiri in stavka na Irskem.

DKU. Dublin, 5. marca. Pošta nastavljenca na Irskem so danes o polnoči stopili v stavko.

DKU. Belfast, 5. marca: V raznih delih mesta se je ponovno pričelo živahno streljanje. 15 oseb je ranjenih in več mrtvih. Na raznih krajih so se razpočile bombe, pri čemur je bilo več ljudi mrtvih in ranjenih. Policija je bila večkrat napadena ter več stražnikov ranjenih. Promet cestne železnice je ustavljen.

—o—

Pred politično krizo na Angleškem.

London 5. marca 1922. Politični položaj še vedno ni razjasnjen. Več vodilnih politikov, ki so koncen tedna hoteli odpotovati, so sklenili ostati v Londonu. Z napestjo se pričakuje govor Chamberlaina, ki ga bo imel nocoj v Oxfordu in v katerem bo obrazložil položaj koalicijske „Daily Chronicle“ piše, da je mnogo odvisno od tega govora, kateremu se bo posrečilo zopet strniti vrste koalicijske ter odstraniti sedanjo koalicijsko.

—o—

šovinisti srbskega plemena, ki jih moramo ravno tako ostro obsojati kakor slovenske šoviniste, govorijo o amputaciji Hrvatov in Slovencev ter o tem, da se nas naj prepusti usodi zavojevalnih krajev, če nam enakopravnost ne zadoštuje. Eden izmed voditeljev radikalne stranke g. Ljuba Jovanović, je te dni tak srboski postopanje označil kot grd in nebratski maneuver. Tudi mi slovenski demokrati moramo imeti pogum na ves glas izjaviti, da odklanjamo nebratski grdi maneuver naših klerikalecev.

Ne obsojamo samo, ampak delajmo!

Tako ostru zavrnitev napak nasprotnih strank boče pa zmiraj opravičevala v slučaju, če smo mi v narodnem naprednem tabornu tudi samim sebi pravični sodniki. Meni se zdi za naš napredek ravno tako potrebno v lastnih vrstah grajati, kar je nevdružno, da narod ne izgublja leta za letom v neorientiranosti in v borbi za napačno in nemogočo načela zlasti na gospodarskem polju. Če človek čita izbruhe pesimizma v naših dnevnikih, mora se vprašati, kaj pravzaprav s tem hočemo, če v razvoju našega narodnega življenja nočemo opaziti nobene pozitivne točke in le protestiramo in obsojamo. Svitel žarek je zasijal te dni iz Bukarešta, kjer so prvi naši državni pripravi pogodbu z veliko poljsko državo. Četverozveza naše države s Češko, Rumunijo in Poljsko, ki je sicer v početkih, zboruje te dni v našem Beogradu in gospod Pašić je izjavil žurnalistom, da se bode v naprej delala pri nas gospodarska politika. Ta veliki dogodek bi ne smel ostati neopažen pri nas Slovenceh, ki prav posebno važnost polagamo na gospodarsko politiko. Potrebno bi bilo, da bi vsi zvonovi Slovenije noč in dan zvonili in dopovedovali in končno dopovedali našim vodilnim krogom in vsakemu posamezniku, da so se pogoji našega gospodarskega napredka v svojih temeljih premaknili in da moramo nemudoma po tem uravnati svojo našo politiko. Še najvidnejši naši ljudje se ne morejo vzdržati v to, da na zapadu nimamo mnogo iskati in da se je smer vseh cest od juga na sever premaknila na vzhod in da mi ostajamo na skrajnem zapadnem robu in da zato ne moremo mi dirigirati, ampak slediti naši gospodarski politiki, kjer je bodočnost cele države. Z gospodar. naslonitvijo na veliko Romunijo in Poljsko prevzema Jugoslavija in v njej Slovenci v marsičem ulogo iniciativnosti in izstopa iz uloge gospodarske podrejenosti, v kateri bi nas radi videli naši zapadni, četudi prijateljski sosedi. Naj bi prodrlo v naših slovenskih krogih spoznanje, da so vse naše trenutne težave draginje in prehrane male zadevice, če se jih primerja z naznačenimi šansami gospodarske bodočnosti.

Pobijanje veneričnih bolezni v Nemčiji.

Po svetovni vojni so se začele spolne bolezni v Nemčiji razširati v tako kolosalnem obsegu, da so pričele resno ogrožati zdravje vsakega naroda. Da se omeji razširjanje teh bolezni ter da se jih čimnajtežje zatire, je bil berlinskega parlamentu predložen poseben zakon, po katerem je vsak državljani dolžan zdraviti se v slučaju obolenja na eni ali drugi nalezljivi bolezni, posebno pa še na spolni. V zdravniških krogih pa gledajo na ta zakon z neko gotovo skepsjo, naglašajoč, da ne bo dosegel pravega uspeha, ker je treba, predno se nalezljive bolezni zdravijo, poznati pred vsem vzrok bolezni ter metodo, po kateri se da ta vzrok odstraniti. Z dobrimi in paznimi sanitarnimi ukrepi se je dalo dandanes v vseh kulturnih zemljah preprečiti vsako večje in katastrofalno razširjanje nalezljivih bolezni, kakor tifusa, kolere, pegavca itd. Pri spolnih boleznih je dobro znan vzročnik ter način prenašanja bolezni, ni pa, kljub vsemu naporu, še znano uspešno sredstvo za pobijanje tega vzročnika. — Uspešno zdravljenje se doseže samo v posrednih slučajih, a ob izredno dobrih socialnih pogojih, se zamore do gotove mere izboljšati tudi občno stanje. Težkoča pri pobijanju spolnih bolezni leži v tem, da se okuženje vrši neposredno od človeka, a pod pogoji, pri katerih je malo ljudi v takim duševnem stanju, da

Za novo gospodarsko politiko!

Ker sem prepričan, da je politična konsolidacija države na dobrem potu in ne dvomim, da bomo vsa še nerešena vprašanja mogli prebrati, vrgel sem se, kakor iz mojih zadnjih shodov razvidno, v borbo za gospodarsko preorientiranje slovenske politike v smeri kmetijsko-obrtniški in sem danes bolj nego kdaj mnenja, da sem na pravi poti. Odprta vrata razbijajo tudi oni, ki vpivajo po potrebi boja zoper naš kapitalizem in za zatiranje, ko je vendar splošno priznana stvar, da smo na polju socialnega zakonodavstva zelo daleč prišli in dobro napredujemo. Odprta vrata razbijajo tudi oni, ki hočejo v še večji meri povdarjati samo agrarno politiko, ker bolj kmetijski Slovenci pač nikdar več ne bomo nego smo in smo bili. Jaz se bojim, da bi lepa beseda kmetijstva in izključnega kmetijstva poleg nedvomno dobrih posledic za nas vse in tudi za poljedelce mogla v današnjih razmerah pomeniti kliče, da se vrnemo k še večjemu konservativizmu, mesto da v interesu kmečkoga naroda opozarjamo tudi na vse druge možnosti, kako bi zagurali množičnemu se kmečkemu naraščanju, ki od same grude ne more več živeti, tudi drug način, da pride do še boljših dohodkov in večjega blagostanja. Ves tuji svet, ki nas sploh pozna, vidi v nas le agrarno deželo, in če nam žetev odreče, smatra naše gospodarstvo že kot izgubljeno, kvari našo valuto, nam ne zaupa. In vendar so baš težave zadnjih let zlasti iz Slovenije napravile v veliki meri obrtno in industrijsko pokrajino. Vse premalo, a vendar neverjetno mnogo je naše obrti in industriji zadnji čas, tako da uvoz glede mnogih predmetov pojema, ker ga hvala bogu ni več treba. Jaz zato ob vsi spoštljivosti nasproti kmečkemu značaju večine našega naroda smatram, da je pravilno razumevanje interes naše ožje domačije in naloga naše demokratske organizacije, da zavest o tem položaju v javnosti utrjujemo in napelujemo tok naše gospodarske politike iz čisto kmetijske v kmetijsko-obrtniško smer.

Član dr. zdrav. sveta dr. Mirko Černič:

Bolnice se zapirajo!

Zdravstveni odsek za Slovenijo je odredil omejitev obrata v bolnicah po Sloveniji. V vseh bolnicah Slovenije, ki so v državni upravi, je izdatke in sprejem bolnikov omejil na neobhodno potrebo. Lahko bolne in one, katerih oskrba je doma mogoča, je iz bolnice odpustiti. V bolnicah Brežice, Ptuj, Sloveni gradec, Murska Sobota je bolnike tekom meseca marca odpustiti in le one sprejemati, kateri so nujno potrebni bolniške oskrbe in je njih ozdravljenje pričakovati do konca meseca marca. S 1. aprilom se označeni štiri zavodi začasno za-

bi mogli podvzeti potrebne ukrepe opreznosti. Osebe, ki prenašajo bolezen, so znane pod imenom prenašalec bacilov, katere je v interesu javnega zdravja treba izolirati, ali podvreči prisilnemu zdravljenju. To je tudi namen novega zakonskega načrta, ki je bil te dni predložen parlamentu v odobritev. Mero proti nalezljivim, osobito veneričnim boleznim, so obstojale tudi že poprej v vseh kulturnih državah, toda nov nemški zakon se razlikuje od njih po tem, da se ne obrača samo proti eni grapi nosilcev bacilov t. zv. koncesijoniranim prostitutkam. Novi zakonski načrt ne pozna nobene razlike med raznimi vrstami ženskih nosilcev kužnih bacilov, kakor tudi ne pozna nikake razlike med moškimi in ženskami, okuženimi s spolnimi boleznimi.

Ako se hoče doseči, da postane nosilec bacilov neškodljiv, je treba najprej poskušati ubiti v njem vzročnik bolezni. V ta namen, se upotrebljavajo samo obče znane zdravniške metode, te pa morajo določiti ter izvesti samo strokovno vsposobljeni zdravniki-specialisti. Na osnovi tega principa odreja zakonski načrt v § 2. sledeče: »Ako kdo boleha na spolni bolezni, ki je spojena z nevarnostjo okuženja drugih, ako on to ve, ali vsaj sluti, je dolžan, da se takoj preiskrta od kakega v nemški državi aprobiranega zdravnika.« Ta zakon torej zabranjuje vsako zdravljenje po nestrokovnjaških, kakor tudi drug nestrokovnjaški način

tvorijo in bodo za sprejem bolnikom na razpolago le bolnice v Ljubljani, v Mariboru in Celju. A tudi v teh zavodih je sprejem omejit le na nujne slučaje.

Glede definitivnega osobja v prej navedenih štirih zavodih se bode pravčasno odredilo. Nestalnemu režijskemu osobju v teh zavodih je s 1. marcem za vsak slučaj odpovedati enomesečno službo. Obdržati je le ono osobje, katero je za varstvo inventarja, vzdrževanje poslopij, tehničnih naprav in ekonomije neobhodno potrebno.

Odsek bode sicer vse poskušal, da se morda v zadnjem hipu omogoči preklic te dalekosežne odredbe, ali pod danimi razmerami mora potrebno ukreniti in pripraviti, da se v določenem termignu ta sklep tudi izvrši.

To usodo odredbe utemeljuje zdravstveni odsek za Slovenijo s številkami, v katerih povdarja, da se morajo državni zdravstveni zavodi vzdrževati s krediti naprošenimi v letu 1919, in odobrenimi s proračunom za leto 1920-1921, povzemanimi z malenkostnim naknadnim kreditom.

»Proračun za leto 1921-1922, ki naj bi tvoril podlago za gospodarstvo bolnic v tekočem letu, še do sedaj ni odoben. — Kredite proračunjene v budžetu za leto 1921-1922, in, kakor rečeno, do sedaj še niti odobrene, so pa v teku poldrugega leta draginjske razmere že davno prehitile in bi tudi ti krediti tačas nikakor več ne odgovarjali sedanjim faktičnim potrebščinam.

Zdravstveni odsek torej sme izdati za državne zdravstvene zavode v Sloveniji v proračunskem letu 1921-1922, vsoto, ki je bila dovoljena v proračunu l. 1920-21. — proračun za l. 1921-1922, še ni odoben! — in katera višina se je proračunala po cenah iz l. 1919. Tega leta se je namreč sestavljal proračun za 1920-1921. K tej vsoti pride še kak malenkostni naknadni kredit. V kolikor torej ne krijejo te v letu 1919, proračunjene vsote neposredni dohodki bolnic (dnevna, gospodarstvo itd.), v toliko prispeva država iz državnih sredstev, da se ta proračunska vsota dopolni.

Če prav na kratko posnamemo, vidimo, da naj bi zdravstveni odsek bil kos, da vzdržuje zdravstvene zavode z denarjem, ki je bil proračunjen po cenah v l. 1919. Zdravstveni odsek bi moral potemtakem kolo časa in draginje vstaviti pred 3. leti! In ker tega ni mogel, je sedaj odredil, da se manjše bolnice zapro in da večje životarijo še nekaj časa, dokler tudi njih val draginje popolnoma ne uduši.

Poglejmo, kakšne posledice mora roditi ta nečuvni korak.

Znano je, da sta zlasti ljubljanska in mariborska bolnica že davno premajhni in vedno prenapolnjeni. Bolniki iz krajev, v katerih se bolnice zapro, bodo na-

Zdravniški znanosti žal še ni uspelo najti krajši način zdravljenja, radi tega traja zdravljenje silno dolgo in bolnik je v vsem tem času v stanu okužiti svojo okolico. Ako bi temu ne bilo tako, bi spolne bolezni ne zavzemale takih dimenzij, kakršne žal zavzemajo dandanes. Radi tega določa § 4. omenjenega zakona, da se mora vsakogar, ki vé, da je bolan, pa kljub temu okuži običajnim potom kako drugo osebo, strogo kaznovati z zaporom. Zakon pa gre še dalje ter v § 11. jemlje v zaščito tudi otroke pred okuženjem s strani odraslih in obratno, n. pr. ogroženje zdrave dece po sifilitičnih dojljah ali zdravih dojlji po sifilitičnih otrocih.

Po že doslej obstoječih zakonih, se n. pr. na kolero obolelega človeka lahko prisilno izolira. Pri spolnih boleznih je to težje, ker so preveč razširjene ter tako zahrbtnje, da se jih včasih dolgo ne more odkriti, vendar pa § 3. predvideva tudi izolacijo, ako je nevarnost okuženja drugih izredno velika. Kljub temu pa pripušča zakon, oziroma še celo pripuščajo privatno zdravljenje, zdravnik, ki privatno leči na venerični bolezni obolelo osebo pa mora slučaj kljub temu takoj naznaniti pristojni sanitarni oblasti. Kar se tiče tega prijavljanja, so mnenja različna, oni smatrajo, da je tako prijavljanje oblasti potrebno in koristno, drugi pa so mnenja, da se bodo nekateri bolniki bali poklicati zdravnika, boječ se prijave, ter se zatekli raje k zakotnim mazačem. Vendar pa se ves zakon no-

ravno pritisnili v Maribor, Ljubljano in Celje. Kam naj jih te bolnice denejo, ko morajo še celo onim iz lastnega okolja tolikrat zapirati vrata! S tem, da se smejo sprejemati zgolj nujni slučaji, ni mnogo pomagano. Nujnost je strašno relativen pojem: marsikak slučaj danes še ni nujen, jutri pa postane skrajno nujen!

Prva posledica te odredbe bo torej naval bolnikov v Ljubljano, Maribor in Celje, ki bodo mogli sprejemati samo toliko, kolikor imajo prostora in kolikor s svojim osobjem in svojimi napravami zmorejo. Da bi se te bolnice nafrpale kot vreča, ne gre, ker potem nastane zmešnjava in bolnice ne bodo več zdravstveni zavodi marveč hiše nereda in nedoglednih nevarnosti. Uspešno delo bo nemogoče in bolnikom malo ali nič pomagano.

Ali pa bo potem obrat v celoti cenejši, je tudi dvomljivo. Ljubljana, Maribor in Celje bodo morali gledati, da kar moči hitro bolnike odpustajo. Če prav nič ne upoštevamo rizika za bolnike, ki jim ga naprtimo s tem, da jih gonimo domov, predno so za to godni, bodo tudi izdatki teh bolnic večji. Znano je namreč, da so sredstva za operacije že danes neizmerno draga. Posledica bo, da bodo te bolnice ravno najdražje stvari dajale v povečani meri in s tem svoj proračun občutno obteževali.

To bodo zgolj materijalne posledice tega koraka. In kakšne bodo moralne? Koliko nezadovoljstva in zabavljanja bomo spet čuli! In kdo si bo upal trditi, da neopravičenega, in vreči, kamen na zabavljače!

Ali res ni mogoče na drug način rešiti bolnice iz precepa, v katerega so zavšle? Da vidimo!

V mariborski bolnici — da se opiramo na to, ki nam je najbližja in najbolj poznata — znaša dnevna 30 K za tretji, 120 in 200 K za drugi in prvi razred. V tej vsoti je vse: oskrba, zdravila, operacije, obveze itd. Ali ni ta vsota smešna nizka? S primernim povišanjem dnevnine se zvišajo, neposredni dohodki bolnic in primanjkljaj zniža. S tem pa je seveda bolnici sami malo pomagano, če država krije manjšo diferenco. Zgolj zvišanje dnevnine bi bilo koristno za državno blagajno, ne pa za bolnico. Obenem s tem se mora zvišati državni prispevek bodisi reden ali pa izreden, odgovarjajoč sedanjim tržnim cenam. Tu ima naša skupščina besedo! Če bi bila skupščina rešila proračun za l. 1921-1922, ne bi bilo prišlo tako daleč. Skrajni čas je, da se naši politiki zavedo svojega poklica. — Zdravja je treba pred vsem naši politiki, ki hudo hudo boleha!

Za bolnice bi lahko prispevale tudi občine. Maribor n. pr. ima od bolnice kolosalen dobiček (trgovina, obrt zasluži lepe tisočake; koliko puste bolniki in

stavlja več na nekako stališče poučevanja, nego izsiljevanja. Tako pravi zakon, da se bodo po vsej državi osnovala institucije, ki bodo dajale obolelim brezplačna pojasnila in nasvete. Kako bodo te institucije razvrščene in urejene, to bo določila posebna tozadevna naredba.

To so v glavnem novotarije, katere uvaža ta zakon, skoro istotoliko starih odredb pa tudi opušča. V prvi vrsti je ta zakon važen za pravni položaj prostitutk. V Nemčiji se že davno vrši boj proti izjemnim ukrepom proti prostitutkam. Večina humanitarnih ustanov in liberalnih poedincev je videlo v starom § 180. v t. zv. paragrafu zvodstva kazenskega zakona razlog za nečuvno izkoriščanje in ponižanje prostitutk. Po novem zakonu bodo javne hiše in stanovalna prepovedane za sestanke, ne bo se pa kaznovalo oddajanje stanovanja prostitutkam. Kaznjivo bo oddajanje samo v tem slučaju, če bo zvezano z izkoriščanjem osebe, kateri se oddaja, ali z nagonovanjem k nemoralni. Doslej se je največ kritiziralo t. zv. reglementiranje prostitutcije, ki je odredilo prisilno vpisovanje pri policiji radi zdravniške kontrole. Vsi zdravniki in tudi večji del policijski zamerjajo policijski značaj reglementacije ter zagovarjajo uvedbo institucij, ki se bodo na humanitaran način brigale za prostitutke. Vkladen načrt tega novega zakona predvideva popolno odstranitev reglementacije ter ukinitvenje § 361. k. z., ki je naperjen proti prostitutkam in mesto katerega se uve-

njihovi svoji, ki prihajajo v bolnico iskat zdravja ali na obisk; koliko dela in zaslužka da bolnica sama. Ali ne bi bilo umestno in pravično, da prispeva mariborska občina vsako leto s primeranim zneskom za vzdrževanje bolnice?!

V bolnici sami je bogataš v isti vrsti beračem. Z denarjem je vse krito. Zakaj ne bi bogataš plačal posebej še za operacijo materiala pri operacijah, obvezah, za druga zdravila itd. Popolnoma napačen, materijelno in moralno škodljiv se mi zdi nazor, da mora država že prav za vse skrbeti. Pomagaj si najprej sam in kolikor ne zmoreš sam, tam ti priskoči družba in država na pomoč! — Danes ima že prav vsakdo dovolj za drago pijačo, za zdravje pa mu ni treba imeti ničesar, saj je država tista polhlevna kravica, ki mora vsakogar nasistiti, ne da bi smela vprašati, ali je kaj prispeval za njeno mleko. Čisto jasno povedano: komaj ena osmina bolnikov mariborske bolnice plača dnevno samo, sedem osmin krije država. To se pravi: 7 osmin našega ljudstva je nemaničen, kadar pritisne bolezen. Ali ni to zloraba države, krađa pomoči tistim, ki so res potrebni? Če ostanejo bolnice zaprte, bodo oškodovani najbolj reveži, ker bogati si bodo že poiskali sanatorijev v tu- in inozemstvu.

Kako naj bi se to uredilo? Za zdravje, torej tudi za bolnico, kadar je potrebna, skrbi v prvi vrsti vsak sam! Če si revež, ti izstavi občina ubožno izpričevalo in dnevno pol na občino, v katero si pristojen in ki ti je dala ubožno izpričevalo. Občine si bodo potem premislile, vsakemu dajati ubožno izpričevalo in bodo tudi drugače vplivale, da bodo ljudje varnejši in pravočasno skrbeli za čas, ko pride nevolja nanje. Prepričan sem, da bi taka uredba vplivala zelo vzgojevalno in koristno v teh podivjanih in pijanih boljševiških časih.

V samopomoči, v pomoči občine in države vidim spasi iz zagate, v katero je zdravstvo zašlo. Če tudi se zdravstvenemu odseku posreči, da dobi od države primerno vsoto, s katero pokrije današnje velikanske primankljaje, vendar Damoklejev meč velikanskih deficitov ostane nad bolnicami in zdravstvom, dokler se cela zadeva korenito ne preuredi. Nas vseh dolžnost je, da se to čimprej uredi.

Politične vesti.

* Iz narodne skupščine. Obenem 2 volitvi predsedstva se je izvršila tudi izvolitev parlamentarnih odborov: finančnega, administrativnega, imunitetnega in verifikacijskega. V finančnem odboru je tudi dr. Kukovec. Predsednik finančnega odseka je demokrat dr. Veljkovič.

de zakon, da se mora kaznovati samo one osebe, ki javno, ali sploh na način ki žali javno uravnost, pozivajo na nemoralnost, ali pa se same nudijo v to svrbo. Načrt parlamentarnega odbora pase s tem ne zadovoljuje ter zahteva, da se kaznuje tudi one, ki se obetoma bavijo z nemoralno, oziroma kršijo naredbe, izdane za nadziranje obrne nemoralnosti. Po tej spremembi bi torej stopil zopet v zakonodajstvo nepojmljivi pojem obrtne nemorale, samo da se ne bi nanašal samo na ženske. Po tem načrtu bi bilo vsak čas mogoče uvesti izjemne odredbe proti prostituciji. Vlada vstraja trdno pri svojem, ki bo, ker je liberalnejši, najbrže sprejet tudi v parlamentu.

Toda ako parlament sprejme ta zakon, prostitutke ne bodo enake ostalim osebam, ker že po svojem stanu tvorijo stalno nevarnost prenašanja bolezni. — Prostitutke so vedno nevarne, kajti tudi one, ki so predpoldne še zdrave, zamorejo do večera postati že bolne, okužene in nevarne za nova okuženja. Radi tega se bo § 3., ki govori o prisilni izolaciji spolno bolnih, uporabljal v prvi vrsti ravno zanje.

Zakonski načrt vsebuje dalje odredbe o sklepanju zakonov, o dekretih in mladenci, ki nameravajo stopiti v zakon in ki se morajo javiti ter predložiti potrdilo, da so zdravi itd. Najvažnejša vseh teh odredb je brezdvomno ona o ustanovitvi javnih institucij, ki bodo skrbela za pouk zdravih in obolelih, o podaljšanju nasvetov itd. Take institucije bi kazalo uvesti tudi pri nam.

* Nov parlamentarni klub so ustanovili disidenti zemljoradniškega kluba (15 jih je po številu) pod imenom „Narodni seljaški klub“. Pridružil se jim je črnogorski poslanec Piletič. Predsednik kluba je posl. Divljan. Klub stoji na stališču jugoslovanske monarhije pod dinastijo Karagjorgjevičev in na stališču narodnega edinstva. Posvečal bo svoje delo organizaciji kmetijskih mas. Podpiral bo vsako vlado, ki bo pravično upoštevala kmetijske interese.

* Ninčič o bratislavskem sestanku. Naš zunanji minister dr. Momčilo Ninčič je sprejel po zaključku bratislavskega sestanka posebnega poročevalca „Prager Presse“ ter mu podal sledečo izjavo: „Tudi tokrat, kakor vedno, sem s potekom razgovorov z dr. Benešem popolnoma zadovoljen. Potrebo tega sestanka sta povzročili dve dovršeni dejstva, o katerih se je bilo treba medsebojno obvestiti, in to konference ministrskega predsednika Pašića z romunskim ministrskim predsednikom Brătianuom in z zunanjim ministrom Duko v Bukarešti ter pregovori dr. Beneša v Parizu in v Londonu, ki so privedli do tako ugodnih in pomembnih rezultatov. Samoočebno razumljivo pa je, da je bila na bratislavskem sestanku posvečena posebna pažnja vprašanjam, tičočim se predstojenice genovske konference. Sporazumeli smo se, kako naj se uravna naše delo in metoda tega našega dela, da se doseže popolno skladnost naših stremeljenj. Kakor znano, se sestanejo v nedeljo 5. t. m. v Beogradu eksperti štirih držav Jugoslavije, Češkoslovaške, Romunije ter Poljske. Kakor je pomemben ta sestanek kot politična manifestacija volje za skupno nastopanje naših držav, tako in še bolj bodo važni tudi praktični uspehi tega skupnega dela. Bilo bi le želeli, da bi se taki sestanki vršili pogostje. Te konference tvorijo temelj za skupne akcije naših držav v vseh važnejših vprašanjih, ki zadevajo naše interese.“ Na pripombo, poročevalca, da so napravile ministrove izjave o stališču, katerega zavzema kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev napram sovjetski Rusiji v Češkoslov. zelo močan in ugoden vtis, je odvrnil dr. Ninčič: „Presenetilo me je, da so moje izjave tako presenetile. Stališče kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je bilo od trenutka, ko so se boljševiki nasilnim potom polastili nadvlade v Rusiji, docela jasno — nevtrarno. Vse oborožene spopade v Rusiji smo smatrali vedno za popolnoma interno rusko zadevo ter se nismo hoteli postavljati ne na eno, ne na drugo stran, ker nismo hoteli doprinesiti do tega, da bi se ruska državljanska vojna še bolj razširila in povzročila še več škode. Koliko se je za naše strani podvzelo, se je to zgodilo vedno brez vednosti in sodelovanja naše vlade. Mi tudi v bodoče ruske državljanske vojne ne bomo podpirali, še manj seveda povzročali. Mi vztrajamo trdno na tem stališču, kljub temu da nas boli, ko vidimo žalostne posledice boljševiškega režima v Rusiji. Nasprotno pa je znano, da so ruski boljševiki oživotvorili akcijo, ki je stremela za tem, da bi pripravila v naši državi prevrat. Akcija se je ponesrečila in istotako se bo ponesrečila tudi vsak eventualen nov poizkus. V tem oziru smo mirni, bomo pa vsak nekoristen čin napram nam slejkoprej najodločneje obsodili.

* Češkoslovaška narodna demokratska stranka ima 24. do 26. t. m. svoj II. glavni zbor v Pragi. Voditelji stranke so znani češki politiki dr. Kramar, dr. Rašin itd.

* Nevarnost vladne krize v Angliji. Položaj kabineta Lloydja Georgea postaja vedno bolj opasen, kriza je skoro neizogibna; odločitev v tem pa bo padla danes v pondeljek na konferenci unionistov. Kdo bi sestavil novo vlado v slučaju padca Lloydja Georgea, še ni znano.

Dnevna kronika.

— V Ptujju je položil svoj mandat občinskega odbornika zdravnik J. dr. Jenko. Obenem je izstopil iz narodno-socialne stranke. Njegov naslednik v obč. odboru je poštni uradnik Wagner.

— Tatvina kož na zagrebškem kolodvoru. Dne 3. t. m. je prijavilo

obratno ravnateljstvo južne železnice, da je v noči od 1. na 2. vdrl neznan zlikovec v zaprt vagon ter odnesel zaboj, v katerem se je nahajalo 18 kož, vrednih 150.000 K. Policija je dognala, da je tatvino izvršil nek Matija Duh, ki pa je pobegnil iz Zagreba. Ukradene kože so našli pri raznih čevljarjih, katerim jih je Duh razprodal.

— Koliko zaslužijo zagrebški brivci. Stavkajoči brivski pomočniki v Zagrebu so objavili zanimivo statistiko o dohodkih in izdatkih zagrebških brivcev, iz katere posnemamo sledeče: Mesечно znašajo dohodki brivca: z 1 pomočnikom 17.000 K, z dvema pomočnikom 22.000 K, s tremi delavci 30.000 K, s 4 delavci 38.000, s 5 delavci 42.000. Brivci, ki imajo ob enem manikuro, zaslužijo z 10 delavskimi močmi do 120.000 K. Statistika povdarja, da so to le minimalno računani dohodki. Izdatki za pomočnike itd. pa znašajo pri brivcih: z 1 delavcem 4.200 K, z 2 delavci 7.520 K, s 3 delavci 10.480 K s 4 delavci, 12.820 K in s 5 delavci 17.260 K, brivci, ki vrše tudi manikuro, nimajo pri 10 delavcih 36.500 K izdatkov. Raditega smatrajo pomočniki svoje zahteve za upravičene.

— Pobijanje draginje v Zagrebu. Zagrebški kriminalni oddelk za pobijanje draginje je imel dosedaj že lepe uspehe. Nebroj prijav in kazni so vplivale na trgovce ter se že povsod kažejo znaki padanja cen. Včeraj so zasačili lastnico restavracije na glavnem kolodvoru v Zagrebu, da je prodajala 4 in pol dkg. šunké po 36 K; torej kg po 800 K. — Tudi mariborske oblasti bi se naj od časa do časa po mariborskih restavracijah in gostilnah, tako na kolodvoru kakor v mestu samem, prepričale, je-li cene in porcije odpovirajo cenam živil na trgu.

Protituberkulozna liga

je imela v petek, 3. t. m. zopet svojo redno tedensko sejo. Iz poročila predsedništva izhaja, da se je PTL obrnila na višji šolski svet s prošnjo za dovoljenje, da bi se na vseh ljudskih in srednjih šolah smele prirediti protituberkulozne in protialkoholne ure, spojene s poukom šolske mladine. Čim dospe odgovor, se bodo nemudoma razposlala navodila vsem šolskim vodstvom. Sprejet je bil tudi predlog docenta dr. Matka, glede pouka šolske mladine o kašljanju. — Plačilni listi za gostilne in kavarne so bili izročeni zastopniku zadruga gostilničarjev in kavarnarjev, ki poskrbi za njihovo nadaljnje razpečevanje med člani zadruga. Zastopnik te zadruga prevzame z istim namenom tudi propagandne lepake. Vsi gostilničarji, kavarnarji, trgovci, banke, železnice itd., ki prejmejo lepake, se bodo naprosili, da jih razobesijo na vidnem mestu na način, da se bodo mogli delj časa ohraniti. — Predsedništvo PTL je razposlalo vsem okr. glavarstvom Slovenije pravila PTL s primernim spremnim dopisom in je upati, da bodo v smislu prošnje, izražena v tem dopisu, v kratkem vznikla po vsej Sloveniji krajevne organizacije PTL. — Na vse premožnejše osebnosti v okolici mesta se je PTL obrnila z dopisi, v katerih naznanja svojo ustanovitev, pojašnjuje plemeniti namen PTL in izraža prošnjo za podporo. Vsebinsko slični dopisi, v katerih prosi PTL za podporo in se vabijo posamezniki k pristopu, so bili odposlani tudi vsem bankam, velepodjetjem, uradom in duhovščini. V svrbo skupnega dela se povabi pripravljani odbor otroško bolnice v Mariboru, da odpošilja svojega zastopnika k sejam PTL. — Da se omogoči intenzivnejše nabiranje članov, so bile vse v poštev prihajajoče poklicane panoge razdeljene v več skupin. — V mariborskih in ljubljanskih listih se objavi razpis mesta bolniške sestre za mariborsko oskrbovališče. — Prošnja za ustanovitev oskrbovališča v Mariboru je odšla na zdravstveni odsek. — Zdravniško društvo je naročilo ordinacijske listke pri Mariborski tiskarni, ki odstopa 10% svojega dobička PTL. — Glede bodočih naročil v tiskarni se sklene, da se bodo zahtevale od vseh ponudbe, naročbe pa se bodo odvajale najcenejšemu ponudniku. — Kot zaupniški znak PTL, ki bo služil pri nabiranju darov za PTL, se naroči več rokavnih trakov z napisom »Protituber-

kulozna Liga« ki bodo opremljeni z uradno štampiljo okrajnega glavarstva in bodo služili obenem kot uradne izkaznice. — Končno se sklene še, naprositi obrtno oblast, da po svojem uradnem zdravniku izda navodila vsem kavarnarjem gostilničarjem itd., kako je treba postopati pri zračenju prostorov, snazenju posode, glede shramb za jedila itd., da se tudi v tem pogledu zadosti vsem potrebnim zdravstvenim predpisom.

JDS.

Seja načelstva krajevne organizacije Demokratske stranke v Mariboru se vrši v torek 7. marca ob 18 uri v Narodnem domu. Zaradi važnosti predmeta prosimo polnoštevilne udeležbe vseh članov načelstva.

Shodi nar. poslanca dr. Kukovca v Prekmurju se vrše: 11. marca zvečer v Dol. Lendavi; 12. marca ob 15 uri v Beltincih v hotelu „Pri Zvonu“; ob 20 uri zvečer v Murski Soboti; 13. marca ob 10 uri dopoldne v Nussdovi, ob 16. uri popoldne v Križevcih, V Dol. Lendavi se ustanovi 11. marca zvečer krajevna organizacija Demokratske stranke.

Kraj. organizacija Demokratske stranke v Murski Soboti ima 12. marca ob 20. uri zvečer občni zbor.

Mariborske vesti.

Maribor 6. marca 1922.

Koledarček.

- Naznanjene kulturne prireditve:
12. marca: velik ljudski shod za moralni preporod (kazinska dvorana, začetek ob pol 10. uri).
 13. marca: koncert komornega kvarteta Zika, odlična koncertna prireditev v Mariboru (v Götzovi dvorani, ob 20 uri).

m Prijateljski sestanek Slovenskega trgovskega društva v Mariboru, se vrši v torek dne 7. t. m. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Člani in prijatelji društva se vljudno vabijo, da se tega sestanka zanesljivo udeležijo.

m Povratek ujetnikov iz Rusije. V petek 3. t. m. pop. je prišlo z vlakom v Maribor 28 naših državljanov, ki so bili vojni ujetniki v Rusiji. Med njimi je tudi nekaj Slovencev. V Mariboru ostanejo 7 dni v karanteni, nakar se podajo vsak v svoj kraj. Večinoma so si pripeljali v seboj žene in tudi že dece iz Rusije.

m Dobrodelna tombola v prid ubožne dece mariborske se je vršila v nedeljo popoldne na Glavnem trgu ob udeležbi desetstisočglave množice. Razdelilo se je 700 dobitkov, med temi kot glavno tombolo 2000 kg premoga, ki ga je zadel Peter Zlahtič, policijski agent. Gmoten uspeh tombole je prav dober, kajti za srečke se je izkupilo 52.000 K, v novcih se je nabralo 10.000 K, vse dobitke so darovale mariborske trvdke in trgovci, med katerimi gre posebna zahvala gg. Uher za premog, V. Freundu, Bergu in Badlu za usnje, Scherbaumu in Rosenbergu za moko, kakor tudi vsem ostalim darovalcem. Na račun te tombole se je nabavilo že v decembru 70 šolarjem čevlje, dočim ostane drugi del za vzdrževanje dečij stanice v Strossmayerjevi ulici.

m Pred poroto pride tudi Marija Korošec roj. Hencič zaradi številnih tatvin, ki jih je izvršila od leta 1918 naprej. Rojena pri Sv. Barbari pri Vinici na Hrvaškem, je obiskovala šolo o Križevcih, pozneje se je omožila v Jablancah, moža in otroka pa je po poldrugoletnem zakonu zapustila in odšla po svetu. Od leta 1918 „deluje“ v mariborskem, ptujskem, ormoškem, ljutomerskem, rogaškem in celjskem okraju ter na Hrvaškem, zlasti v Zagrebu. Vse tatvine je izvedla na značilen način, da je stopila v službo s tujimi ali ponarejenimi poselskimi knjižicami, si s svojo marljivostjo pridobila zaupanje, nato je ob primerni priložnosti izginila in vzela s seboj, kolikor je mogla odnesti. Ko je ukradeni stvari zapravila, se je pod novim imenom pojavila v drugem okraju in nadaljevala tatvine. Kradla je pod raznimi imeni, kakor: Herič, Kojtrer, Perko, Ror, Muršec, Hanžekovič, Breznik, Friš, Minarič.

Jančič, Murkovič, Matušek, Matekovič. Simulirala je že večkrat blaznost in je bila na Studencu pri Ljubljani, kjer je pa tudi ob prvi priliki pobegnula in kradla naprej.

m Jugoslovanski dužabni večer Slo-
vanske Čitalnice v soboto 4. t. m. zve-
pokazal majno potrebo, da se taki do-
der v mali dvorani Narodnega doma je
mači, prisrčni, neprisiljeni družabni
večeri čim večkrat ponavljajo. Iskren-
no je pozdraviti, da so bili na večer
vabljeni tudi naši bratje Srbi in Hr-
vati in v sree nas je veselilo, ko smo
videli njihov tako številni odziv. Z
radoščenjem moramo tudi poročati, da
so bratje Čehi naši Čitalnici na ljubo
odpovedali svoj češki večer in se v
velikem številu udeležili Čitalniškega
večera. Program večera je bil sicer
priprost, nekaj godbe na klavir (gosp.
Voglar ml.), nekaj kupletov (g. Povhe)
s spremljevanjem klavirja (g. Cvetko
ml.) ter nekaj pesmic, zapetih od naših
vandrovčkov; podal pa je večerni ob-
ležje prisrčnosti in živahnosti. Goste,
ki so napolnili malo dvorano do zad-
njega prostora, je v lepih, iskrenih be-
sedah pozdravil predsednik g. Kežar,
povdarjajoč ogromni pomen Čitalnice
za razvoj narodnega življenja v Mari-
boru. Kasneje je spopolnil to sliko z
nekaterimi spomini na preteklost g.
dr. Rosina, pozivajoč k smotrenemu
delu za razvoj naše edinstvene države
ter obsojajoč brezplodno kritikarstvo
opozicijskih časopisov in strank. Ve-
čer je izšel v lepo sliko narodnega
edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev.
Na svidenje kmalu na drugem Čital-
niškem družabnem večeru!

m Objava. Carinarna mariborska
naznanja interesentom, da se vrši v
sredo dne 8. marca t. l. ob 10. uri pred
poldne pred gostilno Vlahovič na Alek-

sandrovi cesti javna dražba treh za-
plonjenih konj.

m Tatvina. V Mlinski ulici št. 15
stanujoči Franjo Murko je bil par dni
službeno odsoten. Ko se je dne 5. t. m.
vrnil, je zapazil, da je med tem nekdo
vlomil v njegovo stanovanje ter mu
odnesel eno celo obleko in eden klobuk.

m Plačilo. Tri preveseli kričači, ki
so hoteli včeraj na Tržaški cesti obr-
niti ves svet, so bili po daljših brez-
uspešnih mirovnih pogajanjih oddani
policiji, ki jih je nagradila s primerni-
mi denarnimi globami.

m Žeparji na delu. Žeparji, ki so
dosedaj najbolj razvijali svojo delav-
nost v Zagrebu in Ljubljani, so se po-
javili tudi v Mariboru. Minulo soboto
so bili prijavljeni štirje slučaji. Pri
lahkomiselni neprevidnosti maribor-
skih gospodinj, ki so imele denarnice v
odprtih nakupovalnih torbicah, že-
parji niso imeli težkega posla. Policija
je takoj na to prišla štiri brezposelne
individue, ki so se potikali po trgu ter
jih odstavila iz mesta. Dva inozemca,
ki nista imela primernih listin, sta
bila izgnana preko meje.

m Nepoboljšljiva grešnica. Walburga
R., ki je že 28. febr. prišla v konflikt
s policijo, je zopet zabredla na staro
grešno pot. Bila je že nešteto krat ka-
znovana radi ponočnega razgrajanja in
pijanosti. Zadnjič je dobila zato 2 dni
»nagrade«. Vsakokrat sicer obljubi,
da se bo resno poboljšala, toda včeraj je
zopet zabredla na staro pot. Pri telesni
preiskavi je potegnila iz žepa nož ter
si hotela prerezati vrat, kar pa so se-
veda preprečili. Tokrat je sprejela za
nagrado 14 dni policijskega zapore in
78 dinarjev globe.

m Velika kavarna. Ob 17. uri po-
poldne čajanka s koncertom v »Klub-
baru«.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Torek 7.: »Pličar«. Abon. C.
Sreda 8.: »Skopuh«. Proslava Molierejeve
tristoletnice. Abon. B.
Petek 10.: »Poljska kri«. Gostovanje gosp.
Arnošta Grunda. Abon. A.
Sobota 11.: »Mam'zelle Nitouche«. Gostovanje
Arnošta Grunda. Abon. C.

Gostovanje Arnošta Grunda. G.
Arnošt Grund javlja telegrafično, da je
zbolel in se predloži njegovo gostovanje
v operetih »Poljska kri« in Mamzelle
Nitouche na njegovo željo na petek in
soboto.

Dramatična šola Narodnega gle-
dališča. Pevka dramatične šole se vrši
danes, v ponedeljek, dne 6. marca ob
pol 20. uri.

Sokolstvo.

o Mariborska sokolska župa je
imela v nedeljo svoj letni občni zbor,
ki je bil zelo dobro obiskan. Za sta-
rosto je bil zopet izvoljen br. dr. Pivko.
Obširnejše poročilo še objavimo.

Kultura in umetnost

x V ljudskem vseučilišču v Celju
predava v ponedeljek 6. t. m. g. meščan-
skošolski ravnatelj Beno Serajnik o »živ-
ljenju rastlin«.

x Dva Pistorjeva portreta. V iz-
ložbenem oknu Makotterjeve trgovine s
pohištvom je razstavil znani umetni
slikar Pistor iz Vuzenice dva jako dobra
posrečena portreta, na katera opozarjamo
naše občinstvo. Več bomo o razstav-
ljenih slikah, kakor tudi o Pistorju sa-
mem, spregovorili ob drugi priliki.

Gospodarstvo.

g Pletarna v Strnišču. V nedeljo,
dne 26. m. l. je izročil g. vladni svetnik
dr. Drmastija v imenu pokrajinske upra-
ve v Ljubljani, Pletarsko šolo v Strnišču
novo ustanovljeni pletarski zadrugi. Ta
zadruga, ki nosi naslov »Pletarna v
Strnišču, Slovenija, r. z. z. o. z.«, ima v
prvi vrsti namen, pospeševati pletarstvo
kot domačo industrijo ter vpeljati vr-
borejo, kot novo panogo kmetijstva.
Ravnateljstvo te zadruge je prevzel bivši
vodja pletarske šole v Strnišču, g. Miro
Ogorelec.

g Nov trust za petrolej. »Times«
poreča, da se v Philadelphiji snuje
društvo s kapitalom 2 milijard dolarjev,
ki hoče združiti vsa trgovska društva na
celem svetu, katera se bavijo z izdelavo
naft. V društvo bo vstopila tudi »Stand-
art Oil Compagny«, le »Mexikon Petro-
leum Compagny« noče sodelovati. Dru-
gih dvanaest največjih društev se je že
izjavilo, da so voljni vstopiti v ta trust,
ki se bo imenoval »World Commerce
Compagny«.

g Grupiranje veleindustrije. V Pa-
rizu se vrše pogajanja glede ustanovitve
sindikata veleindustrije. Temeljna glav-
nica bi znašala 5000 milijonov frankov.
Nameu sindikata je, povzdigniti v se-
verni in vzhodni Franciji železno vele-
industrijo. Sindikat bo izdal 1 milijon
obligacij po 500 frankov. To grupiranje
vleindustrije je velikega pomena za
francosko narodno industrijo, kakor tudi
za trgovsko politiko.

g Angleški interesi v Galiciji. Pe-
trolejski konzorcij »Maisel« v Londonu
in »Credit general de Petrol« v Parizu
sta kupila v Galiciji več močnih vrelcev
naft ter razpolagata z eksploatacijskim
kapitalom krog 25 milijonov frankov.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.)

(27)

Severno od Misongve postaja pokrajina vedno
bolj hribovita. Visoka kopa Fure izginje za nižjim
osrednjim gričevjem. Samo kompas in zemljevid ka-
žejo še pravo smer. Le desno in levo se prikazuje ved-
no več razvalin nekdanjih stolpov in zidovja, dokler
se proti večeru ne prikaže pokrajina, podobna eni sa-
mi velikanski razvalini dvanega selišča.

»Prvo mesto mrtvih,« reče konzul, »na prvi poti
smo.« Z nastopajočim večerom postaja vedno bolj
mrzlo. V svoje površnike zaviti jahajo trije prijatelji
dalje, včasih za kilometer pred počasnimi vozovi. Po-
govor pričenja vedno bolj zastajati, kajti vedno bolj
zanemljivi postajajo ostanki davne prošlosti. Tu stoji
hrib, katerega je bila nekoč človeška roka čisto spre-
menila v terase. Globoko od vnožja pa vse do vrha se
vzpenjajo same stopnjaste ploskve, podprte trintam
z razjedanimi in deloma razpadlimi zidovi. Tam se
vzpneja po kameniti vzdolžini v ostrih zavinkih še
vedno dobro ohranjena pot. Na mogočnih granitnih
plasteh leži navidez brez sistema zloženo kamenje. To-
da, ako se ga pogleda od blizu, so to čudni umetni
zgrajeni spomeniki. Na pobočjih se prikazujejo vedno
čedeže jame, pred katerimi leži nakopičena predelana
ruda. Globoki hodniki vodijo v osrčja hribov, izgub-
ljajoč se v temini.

Zlati rudniki mrtvih!
»Kdo je vse to zgradil?« vpraša konzul enega iz
med misongskih spremljevalcev.

»Lapa mefamba mazimo, basso,« odgovori črnce:
»To so zgradili duhovi.«

— Zgodaj se vstaviijo potniki. Kakor je bil Jančič,
tako je noč glasna. Povsod v okolici se porajajo skriv-
nostni glasovi.

Tesno stisnjeni skupaj, sede krog ognja spremlje-
valci, šepetajoč skrivnostno med seboj. Ne upajo si
vpati, boje se mrtvih.

Tudi Mavda, konzul in Kien-Lung dolgo ne morejo
zaspati. Strah jih ni, toda notranji nemir jim ne pusti
zadremati. Mrtva dežela je odprla svoja vrata. V ne-
kaj dneh že mora pasti odločitev, ali je mogoče dvig-
niti skrivnostni zaklad, ali pa bo ostal za vedno skrit
človeškim očem, kakor vsa dolga dosedanja tisočletja.

— Solnce stoji že visoko, ko zaprosi naslednjega
dne konzul nenadoma Mavdo, naj mu pokaže stari ze-
mljevid. Zaznamki poti na novem koncujejo.

Mavda sname verižico ter odpre obsek. Toda —
Mavda kriknje prestrašeno...

Obsek je prazen.

Zemljevid je izginil,« vzklikne.

V divjem diru se pode misli preko njene glave.

»Izgubila ga nisem, to je nemogoče. Obsek se ne
more sam od sebe odpreti. Zemljevid je ukraden!«

S pobledelimi obrazi zadržita konzul in Kien-Lung
svoja konja.

(Dalje prihodnjak.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Zakonski par brez otrok išče
oskrbnico 45 do 55 let staro
za izven Maribora. Predstaviti
se je v restavraciji »Maribor«,
soba št. 10. 351

Deklica, 14 let stara, želi vstopi-
ti h kaki šivili kot učenka.
Naslov v upravi. 355

Družina, ki bi vzela 2 meseca
starega otroka za svojega, naj
se zgleda v Krčevini 202, pri
Mariboru. 354

Velika hiša z dobro ideočo go-
stilno in trgovino (Nar. dom),
zraven velika vila, ena manjša
hiša, 4 gospodarska poslopja
z vodovodom in 10 orali do-
bre zemlje, v lepem trgu Ko-
roške, se za manjšo v Jugo-
slaviji takoj za menja even-
tuelno proda. Natančnejša po-
jasnila pri g. Srebre, trgovina,
Maribor, Aleksandrova cesta
št. 44. 322

Ročni voz se takoj proda. Ko-
roška cesta št. 41, vrata 2.
352

Proda se kompletna spalna
soba iz trdega lesa. Latkovič,
Ciril-Metodova ulica 18, pril.
levo. 350

Državna žrebčarna proda
2 toplokrvna žrebca, stara 10
let, 1 toplokrvna žrebca,
starega 14 let, 1 mrzlokrvna
žrebca, starega 5 let, 6 mrzlo-
krvnih žrebet dvoletnih, 6
mrzlokrvnih žrebet enoletnih.
Žrebce se lahko ogleda v dr-
žavni žrebčarni na Selu pri
Ljubljani, žrebca pa v drž.
žrebčarni na Brdu pri Kranju.
Pismene ponudbe z označbo
ponudne svote je vpsolati
poveljstvu drž. žrebčarne do
16. t. m. Ponudbam je prilo-
žiti kot vadij 10%, ponudene
cene. Selo pri Ljubljani, dne
4. marca 1922. Poveljstvo drž.
žrebčarne. 356

Kontoristinja

se sprejme. Zmožna mora biti korespondence v slo-
venščini, hrvaščini in nemščini ter vseh pisarniških
del. Pismene ponudbe pod »Vrt«, Džamonja in
drugovi družba z o. z., Maribor. 346

Naznanilo!

211 Svojim cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da
imam krasno češko in angleško blago za moške in
damske obleke, katere izdelujem v lastni delavnici po
najmodernejšem kroju in najnižjih cenah. — Za obilen
obisk se priporočam

Dominik Fabjančič, kroač za gospode
in dame —
MARIBOR, Jurčičeva ul. 5, I. nadstr.

!Boj proti alkoholu!

Uživanje »Rogaške slatine« same ali pomešane z vinom
učinkuje najbolje na čilost ter krepost života.

Zahtevajte torej v vseh trgovinah in gostilnah samo »Ro-
gaško slatino« kot »Tempel-«, »Styria« in »Donati«-vrec.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Frid. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 45-II.

Zaloga za Maribor in okolico: Spedicija »Balkan«.

Razglas!

V ponedeljek, dne 6. marca 1922 ob 9. uri dop-
se bo vršila prostovoljna sodna dražba gozdnih par-
cel, spadajočih v zapuščino pok. Ferka in sicer na
licu mesta pri Sv. Barbari. Natančnejša posojila je
dobiti pri sodišču v St. Lenartu in pri odvetniku
dr. Franu Rosini v Mariboru. 304 2-2

LEGITIMACIJE

248 4-3

za

Dunajski sejem

izdaja

„Celeritas“ transportna d. d.

Maribor, Aleksandrova cesta 44-II.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Agitirajte povsod za naš list!

„Tabor“ stane mesečno le 30 kron.

Mala oznanila.

Žepne ure, precizijske in sten-
ske popravila najsolidnejše tvrd-
ka R. Bizjak, Maribor, Gospo-
ska ulica 16. 64

Zamenjava stanovanja! Z
julijem, avgustom ali septem-
brom se zamenja stanovanje
v Celju, obstoječo iz treh ve-
likih sob in kuhinje, za sta-
novanje s 5-6 manjšimi so-
bami v Mariboru. Ponudba
pod »Zamenjava« na upravo
»Tabora«. 8-3

Meblovana soba se išče za
takoj. Ponudba na upravo
»Tabora«. 3-3